
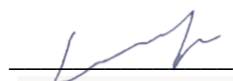

«Затверджую»
Завідувач кафедри

 /д.т.н., проф.Ткаченко Т.М./

«22» червня 2022 р.

Розробник силябусу

 /к.т.н., доц. Журавська Н.Є./

 /старш. викл. Стефанович І.С./

СИЛАБУС БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЕКОЛОГІЯ

1) Шифр за ОПП: ВК1
2) Навчальний рік: 2022/2023
3) Освітній рівень: перший рівень вищої освіти (бакалавр)
4) Форма навчання: денна, дуальна, дистанційна, змішана
5) Галузь знань: 16 «Хімічна та біоінженерія»
6) Спеціальність, назва освітньої програми: <i>161 «Хімічні технології та інженерія» (ХТІ), ОПП «Новітні технології та дизайн сучасних стінових та оздоблювальних матеріалів»</i>
7) Статус освітньої компоненти: (обов'язкова чи вибіркова): вибіркова
8) Семестр: 2
9) Контактні дані викладача: к.т.н., доц. Журавська Н.Є., старш. викл. Стефанович І.С., корпоративна адреса електронної пошти: zhuravska.nie@knuba.edu.ua, stefanovych.is@knuba.edu.ua, тел.: 0675081862; 0967541911, сторінка викладача на сайті КНУБА: https://www.knuba.edu.ua/zhuravska-n-ye-%ef%bf%bc/ ; https://www.knuba.edu.ua/stefanovich-i-s-%ef%bf%bc/
10) Мова навчання: українська
11) Пререквізити: «Хімія», «Фізика».
12) Мета курсу: формування у студентів фактично нового світогляду, заснованого на ґрунтовних екологічних знаннях та культурі спілкування з природою, оволодіння теоретичними основами екології та надбання практичних навичок з екологічної безпеки, раціонального природокористування, збереження і відтворення природних ресурсів, захисту екологічних прав громадян та інтересів держави; формування у студентів світогляду, заснованого на Концепції сталого розвитку людської спільноти, теоретичній і практичній підготовці майбутніх фахівців з опанування компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю створювати безпечні умови життя і діяльності у різних типах середовищ.

161	ХТІ	Сторінка 1 з 11
------------	------------	----------------------------

13) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на компетентності
1	Р5. Прогнозувати зміну властивостей композиційних матеріалів з урахуванням дій навколишнього середовища та умов експлуатації.	Дискусія, обговорення під час занять, тематичне дослідження, доповідь	Лекційні, практичні, лабораторні заняття	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК7, СК2, СК3.
2	Р7. Використовувати положення теорії організації виробничих процесів для організації виробничих процесів на робочих місцях, хіміко-технологічних лініях, виробничих ділянках, в цехах основного та допоміжного виробництва, дослідження та проектування виробничих процесів і систем	Дискусія, обговорення під час занять, тематичне дослідження, доповідь	Лекційні, практичні, лабораторні заняття	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК7, СК2, СК3.

14) Структура курсу, денна форма навчання:

Лекції, год	Практичне заняття, год	Лабораторні заняття, год	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
32	16	2	1	40	Залік
Сума годин:					90
Загальна кількість кредитів ECTS:					3,0
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:					50 (1,67)

15) Зміст: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Змістовий модуль 1. Теоретична частина

Тема 1. Екологія – як природнича наука. Об’єкт, предмет, структура, мета, завдання дисципліни.

1. Міждисциплінарний характер і зв’язок екології з іншими науками та дисциплінами.
2. Основні напрями сучасної екології.
3. Коротка історія становлення екології як науки.

Тема 2. Екологія - об’єкт, предмет, структура, мета, завдання дисципліни.

1. Визначення понять вид, популяція, біоценоз, біогеоценоз, екосистема, біосфера, екологічний фактор, екологічна ніша, біологічне різноманіття, трофічний ланцюг живлення.
2. Основні закони, категорії і методи в екології.
3. Екологічні фактори, їх вплив на живі організми. Класифікація екологічних факторів.

Тема 3. Забруднення біосфери – джерела та їх вплив на живі організми і навколишнє середовище.

1. Заходи захисту повітряного басейну.
2. Радіоактивне забруднення біосфери.

Тема 4. Глобальні сучасні екологічні проблеми.

1. Водні ресурси: джерела забруднення та методи очистки.
2. Забруднення літосфери: класифікація, джерела та відновлення земель після техногенних порушень.
3. Навколишнє середовище і людина. Три ступені розвитку матеріальної культури.
4. Антропогенний перетворення екосистем, біогеоценозів.
5. Глобальні екологічні проблеми планети: парниковий ефект, озонові діри, кислотні дощі, фотохімічний туман (смог), масова вирубка лісів.
6. Сталій розвиток суспільства як сучасна концепція збереження людства.

Тема 5. Зелене будівництво.

1. Концепція, мета та завдання «зеленого» будівництва.
2. Системи «зеленої» сертифікації будівництва.
3. Розвиток зеленого будівництва в світі та в Україні.

***Тема 6. Загальні засади нормування якості навколишнього середовища.
Екологічні проблеми містобудування.***

1. Урбанізація. Функціональна модель навколишнього міського середовища
2. Просторові моделі формування міст.

Тема 7. Система понять містобудівної екології.

1. Пофакторна оцінка і поліпшення стану міського середовища.
2. Основні еколого-енергозберігаючі проблеми.
3. ГДК.

Тема 8. Альтернативні джерела енергії.

1. Використання поновлюваних і безперервних джерел енергопостачання для виробництва тепла й електроенергії.
2. Паливо майбутнього.

***Тема 9. Категорійно-понятійний апарат безпеки життєдіяльності,
таксономія небезпек.***

1. Методологічні основи безпеки життєдіяльності.
2. Категорійно-понятійний апарат безпеки життєдіяльності.
3. Системний підхід у безпеці життєдіяльності.
4. Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек.

Тема 10. Ризик як кількісна оцінка небезпек.

1. Характеристика ризику.

Тема 11. Методологічні підходи до визначення ризику.

1. Індивідуальний та груповий ризик.
2. Концепція прийнятного ризику.
3. Аналіз та оцінка ризику.

***Тема 12. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин,
рослин, об'єкти економіки.***

1. Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ: землетрус, зсув, обвал, ерозія ґрунту.
2. Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки в умовах проявів вражаючих факторів небезпечних метеорологічних явищ: сильного вітру, урагану, смерчу, шквалу, зливи, сильної спеки, морозу, снігопаду, граду, ожеледі.
3. Небезпечні гідрологічні процеси і явища.
4. Пожежі у природних екосистемах. Вражаючі фактори природних пожеж, характер їхніх проявів та наслідки.
5. Біологічні небезпеки. Вражаючі фактори біологічної дії. Пандемії, епідемії, масові отруєння людей.

Тема 13. Соціальні небезпеки, їхні наслідки.

1. Глобальні проблеми людства та їхня характеристика.
2. Соціальні фактори, що впливають на життя та здоров'я людини.
3. Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження. Види тероризму, його первинні, вторинні та каскадні вражаючі фактори.

Тема 14. Сучасні інформаційні технології та БЖД.

1. Інформаційні технології та безпека життєдіяльності людини.
2. Особливості впливу інформаційного чинника на здоров'я людини та безпеку суспільства.

Тема 15. Шкідливі звички.

1. Шкідливі звички, соціальні хвороби та їхня профілактика. Алкоголізм та наркоманія. Зростання злочинності як фактор небезпеки.
2. Поняття та різновиди натовпу. Поводження людини в натовпі. Фактори, що стійко або тимчасово підвищують індивідуальну імовірність наразитись на небезпеку.
3. Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки. Захисні властивості людського організму.

Тема 16. Техногенні небезпеки, їхні наслідки. Менеджмент безпеки.

1. Техногенні небезпеки та їхні уражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу.
2. Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки.
3. Оцінка радіаційної обстановки в надзвичайних ситуаціях.
4. Оцінка хімічних обставин при руйнуванні (аварії) об'єктів маючи сильнодіючі отруйні речовини (СДОР).
5. Характеристика осередків уражень, які виникли в умовах надзвичайних ситуацій.

Змістовий модуль 2. Практична частина

Практична робота №1. Оцінка екологічного ризику від забруднення атмосферного повітря для здоров'я населення

Практична робота №2. Оцінка канцерогенного ризику для здоров'я населення від споживання хлорованої питної води.

Практична робота №3. Радіаційне забруднення навколишнього середовища.

Практична робота №4. Дослідження правових та організаційних основ законодавства України з охорони навколишнього середовища. Розрахунок екологічного податку.

Практична робота №5. Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови ймовірісно-логічних моделей виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій.

Практична робота №6. Реєстрація та контроль антропогенного забруднення довкілля, ґрунту.

Практична робота №7. Аналіз екологічного стану та проблеми сталого розвитку України.

Практична робота №8. Параметри вимірювання шумів. Вплив шуму та вібрації на здоров'я людини. Забруднення довкілля стаціонарними, нестаціонарними та неорганізованими джерелами викидів забруднювальних речовин.

Лабораторні роботи:

Лабораторні робота № 1. Визначення радіоактивного забруднення атмосфери та будівельних матеріалів, води та продуктів харчування; оцінка екологічних ситуацій за допомогою екологічних карт.

Курсовий проект/курсова робота/РГР/Контрольна робота: 1 передбачено ОПП.

1. Видача завдання до контрольної роботи.
2. Контрольна робота: виконання індивідуальної контрольної роботи за варіантом.

Самостійна робота студента (теми): опрацювання лекційного матеріалу.

(Екологія. Базові екологічні визначення та їх впровадження при раціональному природокористуванні. БЖД.)

Тема 1. Історія розвитку екології. Загальна екологічна ситуація у світі.

Тема 2. Екологія як інноваційна наука.

Тема 3. Основні закони екології.

Тема 4. Основні шкідливі речовини біосфери та їх вплив на людину і довкілля.

Проекти майбутнього.

Тема 5. Хімічна екологія. Колообіг біогенних елементів.

Тема 6. Перспективи та стратегії з охорона повітряного середовища.

Тема 7. Шляхи рішення питання радіоактивного забруднення України.

Тема 8. Мегаполіси. Проблеми і перспективи міських систем.

Тема 9. Водні ресурси. Проблеми використання та охорона.

Тема 10. Енергоефективні системи очищення природних вод.

Тема 11. Енергоефективні системи очищення промислових стоків.

Тема 12. Екологічні проблеми водозабезпечення людства..

Тема 13. Екологічні основи раціонального природокористування.

Тема 14. Раціональне використання та охорона земель.

Тема 15. Стратегічні питання сталого розвитку.

Тема 16. Загальні засади безпеки життєдіяльності. Безпека життєдіяльності як категорія.

Тема 17. Людина як елемент системи «людина – життєве середовище».

Тема 18. Мікроклімат, середовище життєдіяльності.

Тема 19. Фізіологічні, психологічні особливості організму людини..

Тема 20. Основні положення ергономіки.

Тема 21. Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров'я.

Тема 22. Надання першої долікарської допомоги потерпілому.

Тема 23. Перспективні системи очищення води від пестицидів та агрохімікатів. Шляхи очищення та раціональне використання питної (прісної) води.

Форма підсумкового контролю: залік.

Іспит: немає.

16) Основна література:

1. *Радовенчик Я., Гомеля М., Трус І.* Екологічні аспекти керування якістю навколишнього середовища. Кондор, 2020. – 208 с.
2. *Кіт Л.Я.* Основи рятування і збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані / Л.Я. Кіт, Н.В. Наливайко. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 132 с.
3. *Юрченко Л.* Екологія / Л. Юрченко. - Професіонал, Центр навчальної літератури, 2019. – 304 с.
4. *Ковальчук Г.* Зоологія з основами екології / Г. Ковальчук. - Університетська книга, 2019. – 615 с.
5. *Запорожець А.* Безпека життєдіяльності: навч. посібник / А. Запорожець. – Київ: Центр навчальної літератури, 2019. – 448 с.
6. *Березуцький В. В.* Ризик орієнтований підхід в охороні праці / В. В. Березуцький. – [Б. м.] : LAP Lambert Academic Publishing, 2019. – 108 с.
7. *Монін В.Л.* Основи екології (Електронний ресурс): методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Основи екології», для студентів усіх спеціальностей і форм навчання / укл. В.Л. Монін, В.В. Кухар. - Маріуполь: ДВНЗ «ПДТУ», 2018. - 15 с.- Режим доступу: <http://umm.pstu.edu/handle/123456789/16175>
8. *Березуцький В.В.* Безпека людини у сучасних умовах: Монографія / В.В. Березуцький, Н.Л. Березуцька, А.О. Богодист та ін.; За заг. ред. проф. В.В. Березуцького. – Харків: ФОП Мезіна В.В., 2018. – 208 с.
9. *Toolseeram Ramjeawon.* An introduction to sustainability for engineers. – CRC PRESS, 2020. - 367 P. ISBN 9780367254452.
10. *Такасіро Акіцу.* Environmental science. - Jenny Stanford Publishing, 2018. – 190 P. ISBN 9789814774963. - [Electronic resource]. - Access mode: <https://www.routledge.com/Environmental-Science-Society-Nature-and-Technology/Akitsu/p/book/9789814774963>. (Release date 03.05.2022).
11. Березуцький В.В. Основи професійної безпеки та здоров'я людини: підручник / В. В. Березуцький [та ін.]; під ред. проф. В. В. Березуцького. – Харків: НТУ “ХПІ”, 2018. – 553с.
12. Чикайло Ю.І. Екологія / Юлія Ігорівна Чикайло, Володимир Володимирович Худоба; Львів. держ. ун-т фізичної культури. – 2-ге вид, допов. – Львів: ЛДУФК, 2018. – 77 с.
13. Журавська Н.С. Основи екології: конспект лекцій / Н.С. Журавська. – К.: КНУБА, 2022. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://teams.microsoft.com/_/#/apps/d7958adf-f419-46fa-941b-1b946497ef84/sections/MyNotebook (Дата звернення 7.10.2022). - Назва з екрану.
14. Задорожний К.М. Завдання та задачі з екології / К. М. Задорожний. - Харків: Основа, 2018. – 64 с.
15. Кеуш Л.Г. Екологія та наноматеріали: монографія / Л.Г. Кеуш. – Дніпро: Ліра, 2018. – 110 с.
16. Мацейко І.І. Гігієна з основами екології: практикум / І. І. Мацейко, І. І. Корольчук, С. Ю. Нестерова; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. - Вінниця, 2018. – 123 с.
17. Іщейкіна Ю. Гігієна та екологія / Ю. Іщейкіна, Л. Буря. – АСМІ, 2018. – 305 с.
18. Стиценко Т.Є., Пронюк Г.В., Сердюк Н.М., Хондак І.І. Безпека життєдіяльності:

- навч. посібник / Т.Є Стиценко, Г.В. Пронюк, Н.М. Сердюк, І.І. Хондак. – Харків: ХНУРЕ, 2018. – 336 с.
19. Вальченко О.І. Соціальна та екологічна безпека життєдіяльності // О.І. Вальченко, О.М. Гунченко, Л.А. Сергєєва, О.І Глебова. Курс лекцій. Частина 1. – К: НУБІП України, 2018. – 171 с.
20. Заверуха Н.М. Основи екології: Навч. Посібник / Заверуха Н.М., Серебряков А.В., Скиба Ю.А. – К.: Каравела, 2017. – 288 с.
21. Ластков Д.О. Основи екології та профілактична медицина: підручник (ВНЗ I—III р. а.) / Д.О. Ластков, І.В. Сергета, О.В. Швидкий та ін. - Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2017. – 472 с.
22. Древаль О.М. Основи екології : навч.-метод. посібник / О. М. Древаль, О. Г. Янчик. – Харків: НТУ «ХПІ», 2017. – 146 с.
23. Петков В.П. та ін. Екологічна безпека: навч. посіб. / під заг. ред. В. П. Петкова. – Київ: КНТ, 2017. – 216 с.
24. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності (Теоретичний курс). Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 276 с.
25. Ткачук А.І. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці. Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів всіх спеціальностей за освітньо-кваліфікаційним рівнем "бакалавр" / А.І. Ткачук, О.В. Пуляк. – Перевидання, доповнене та перероблене. – Кропивницький: ПП "Центр оперативної поліграфії "Авангард". – 2017. – 184 с.
26. Запорожець О.І., Халмурадов Б.Д., Применко В.І. та ін. Безпека життєдіяльності. 2-ге вид.: підручник – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 448 с.
27. Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності. Конспект лекцій. - Київ: НТУУ "КПІ", 2016. - 152 с.
28. Зацарний В.В., Зацарна О.В., Землянська О.В., Праховнік Н.А. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. — Київ: НТУУ "КПІ", 2016. – 230 с.
29. Кошель В.І., Поплавський О.П., Савюк Г.П., Дзундза Б.С. Безпека життєдіяльності і цивільний захист: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2016. – 93с.

17) Додаткові джерела:

1. *Академенко О.М.* Основи екології / О.М. Академенко, Косенко Я.В. – К., Центр навчальної літератури, 2015. – 320 с.
2. *Петрук В.Г.* Управління та поводження з відходами. Частина 2. Тверді побутові відходи : навчальний посібник / В.Г. Петрук, І.В. Васильківський, С.М. Кватернюк, П.М. Турчик, В.А. Іщенко, Р.В. Петрук. – Вінниця: ВНТУ, 2015. – 100 с.
3. *Григоренко А.В.* Охорона навколишнього природного середовища. Екологічна безпека. Законодавство, методики. – ЦУЛ, 2015. – 288 с.
4. *Марушевський Г.* Стратегічна екологічна оцінка: методичний посібник / Г. Марушевський; ред. І. Вернислова. - Київ, 2015. – 95 с.
5. *Ільєнко Р.Ю.* Екологія для всіх. – Словник-довідник, 2015. -156 с.
6. *Москалець В.В.* Загальна екологія : навч. посіб. / В. В. Москалець, Т. З. Москалець, О. В. Князюк, Л. А. Голунова. - Вінниця : Нілан-ЛТД, 2015. – 155 с.
7. *Лук'янова Л.Б.* Основи екології, методика екологізації фахових дисциплін: Навчально-методичний посібник для викладачів. – Вид. 2-ге змінене і доповнене. –

- Київ : ТОВ «ДСК – Центр», 2016. – 210 с.
8. *Бойчук Ю.Д.* Екологія і охорона навколишнього середовища: Навч. Посібник / Ю.Д. Бойчук, Е.М. Солошенко, О.В. Бугай. – Суми: Університетська книга, 2016. – 316 с.
 9. *Сухарев С. М.* Техноекологія та охорона навколишнього середовища / С. М. Сухарев, С. Ю. Чундак, О. Ю. Сухарева. – Львів: «Новий світ-2000», 2016. – 256 с.
 10. *Потіш А.Ф.* Екологія: теоретичні основи і практикум / А.Ф. Потіш, В.Г. Медвідь, О.Г. Гвоздецький, З.Я. Козак. – Львів: Новий світ-2000, 2016. – 328 с.
 11. *Сухарев С.М.* Основи екології та охорони довкілля: Навчальний посібник / С.М. Сухарев, С.Ю. Чундак, О.Ю. Сухарева. – К.: Центр навч. літератури, 2016. – 394 с.
 12. [Туровська Г.І. Безпека життєдіяльності](#). Навчальний посібник. – Рівне : НУВГП, 2012. – 198 с.
 13. *Толок А.О.* Крюковська О.А. Безпека життєдіяльності: навч. посібник. – 2011. – 215с.
 14. *Запорожець О.І.* Безпека життєдіяльності. Підручник. — К.: ЦУЛ, 2013. - 448 с.
 15. *Касьянов М.А.* Безпека життєдіяльності: навчальний посібник // Касьянов М.А., Мальоткін В.М., Гунченко О.М., Друзь О.М. – Луганськ: Ноулідж, 2014. – 240 с.
 16. [Кошель В.І., Савюк Г.П., Дзундза Б.С. Безпека життєдіяльності людини: навчально-методичний посібник](#). Івано-Франківськ : НАІР, 2013. — 107 с.
 17. *Академенко О.М.* Основи екології / О.М. Академенко, Косенко Я.В. – К., Центр навчальної літератури, 2015. – 320 с.
 18. *Петрук В.Г.* Управління та поводження з відходами. Частина 2. Тверді побутові відходи : навчальний посібник / В.Г. Петрук, І.В. Васильківський, С.М. Кватернюк, П.М. Турчик, В.А. Іщенко, Р.В. Петрук. – Вінниця: ВНТУ, 2015. – 100 с.
 19. *Григоренко А.В.* Охорона навколишнього природного середовища. Екологічна безпека. Законодавство, методики. – ЦУЛ, 2015. – 288 с.
 20. *Марушевський Г.* Стратегічна екологічна оцінка: методичний посібник / Г. Марушевський; ред. І. Вернислова. - Київ, 2015. – 95 с.
 21. *Ільєнко Р.Ю.* Екологія для всіх. – Словник-довідник, 2015. -156 с.
 22. *Москалець В.В.* Загальна екологія : навч. посіб. / В. В. Москалець, Т. З. Москалець, О. В. Князюк, Л. А. Голунова. - Вінниця : Нілан-ЛТД, 2015. – 155 с.
 23. *Лук'янова Л.Б.* Основи екології, методика екологізації фахових дисциплін: Навчальнометодичний посібник для викладачів. – Вид. 2-ге змінене і доповнене. – Київ : ТОВ «ДСК – Центр», 2016. – 210 с.
 24. *Бойчук Ю.Д.* Екологія і охорона навколишнього середовища: Навч. Посібник / Ю.Д. Бойчук, Е.М. Солошенко, О.В. Бугай. – Суми: Університетська книга, 2016. – 316 с.
 25. *Сухарев С. М.* Техноекологія та охорона навколишнього середовища / С. М. Сухарев, С. Ю. Чундак, О. Ю. Сухарева. – Львів: «Новий світ-2000», 2016. – 256 с.
 26. *Потіш А.Ф.* Екологія: теоретичні основи і практикум / А.Ф. Потіш, В.Г. Медвідь, О.Г. Гвоздецький, З.Я. Козак. – Львів: Новий світ-2000, 2016. – 328 с.
 27. *Сухарев С.М.* Основи екології та охорони довкілля: Навчальний посібник / С.М. Сухарев, С.Ю. Чундак, О.Ю. Сухарева. – К.: Центр навч. літератури, 2016. – 394 с.
 28. *Туровська Г.І.* Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. – Рівне : НУВГП, 2012. – 198 с.
 29. *Толок А.О.* Крюковська О.А. Безпека життєдіяльності: навч. посібник. – 2011. – 215 с.

18) Нормативна та законодавча база:

1. ДСТУ ISO 14001:2015 Системи екологічного керування. Вимоги та рекомендації стосовно застосування (ISO 14001: 2015 року, IDT).
2. ДСТУ ISO 14004:2016 Системи екологічного керування. Загальні керівництва по впровадженню (ISO 14004 до: 2016, IDT).
3. ДСТУ ISO / TS 14033:2016 Екологічне керування. Кількісна екологічна інформація. Керівництва і приклади (ISO / TS 14033: 2012, IDT).
4. ДСТУ ISO 14050:2016 Екологічне керування. Словник термінів (ISO 14050: 2009 IDT).
5. ДСТУ ISO 14051:2015 Екологічне керування. Облік витрат, пов'язаних з матеріальними потоками. Загальні принципи і структура (ISO 14051: 2011, IDT).
6. ДСТУ ISO / TR 14062:2006 Екологічне керування. Врахування екологічних аспектів під час проектування і розробки продукції (ISO / TR 14062: 2002, IDT).
7. ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища у складі містобудівної документації. Склад та вимоги».
8. Постанова від 05.03.1998 № 188/98-ВР «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки».
9. Закон України № 1268-ХІІ «Про охорону навколишнього природного середовища» від 26 червня 1991 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>.
10. Закон України «Про охорону атмосферного повітря» № 2708-ХІІ від 16.10.92.
11. Закон України від 28.02.2019 № 2697-VIII «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року».
12. Закон України від 23.05.2017 № 2059-VIII «Про оцінку впливу на довкілля».
13. Закон України від 20.03.2018 № 2354-VIII «Про стратегічну екологічну оцінку».
14. Закон України від 01.07.2015 № 562-VIII «Про ратифікацію Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті».
15. Закон України «Про тваринний світ» від 13.12.2001 № 2894-III.
16. Закон України «Про рослинний світ» від 09.04.1999 № 591-XIV.
17. Лісовий кодекс України від 21.01.94 № 3853-ХІІ.
18. Кодекс України про надра від 27.07.94 № 133/94-ВР.
19. Водний кодекс України від 06.06.95.
20. Земельний кодекс України від 20.12.2001.
21. ДСТУ ISO / CD 26000:2009 Управління соціальною відповідальністю. Вимоги. Проект.
22. «Державна концепція професійної орієнтації населення». - № 842. - 2008. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/842-2008-%D0%BF>.
23. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».
24. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці».
25. ДСТУ 7238:2011. Система стандартів безпеки праці. Засоби колективного захисту

працюючих. Загальні вимоги та класифікація.

26. «Кодекс цивільного захисту України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458 (редакція станом на 01.01.2018 року). Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.

19) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання		Підсумкове тестування	Сума балів
<i>ПРНР5</i>	<i>ПРНР7</i>		
35	35	30	100

20) Умови допуску до підсумкового контролю:

Умовою допуску студента до екзамену є мінімальна сума балів, яку студент повинен набрати у разі виконання всіх елементів модулів.

Студент, який отримав протягом семестру не менше 60 балів, за його бажанням, може бути звільненим від семестрового екзамену.

Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35...59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Студент, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання екзамену.

Студент, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Студент має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

21) Політика щодо академічної доброчесності:

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70 %. Виключення становлять випадки зарахування публікацій здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

22) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3520>